

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΚΟΖΑΝΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Ταχ. Δνση : Δημοκρατίας 27
Διοικητήριο
Τ.Κ. : 501 00, Κοζάνη
Πληροφορίες : Γρίβας Κ.

Τηλέφωνο : 2461351310
Fax : 2461047213
Email : d.te@kozani.pdm.gov.gr

Κοζάνη 11-03-2015
Αρ. Πρωτ. οικ.: 25462/1180

ΠΡΟΣ: 1. Περιφερειάρχη Δυτ. Μακεδονίας
κ. Θεόδωρο Καρυπίδη
2. Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Κοζάνης
κ. Παναγιώτη Πλακεντά
3. Εκτελεστικό Γραμματέα Περιφέρειας
Δυτ. Μακεδονίας
κ. Παντελή Αργυριάδη

ΚΟΙΝ.: 1 .Γενικό Δ/ντη Αναπτυξιακού Προγρ/σμού,
Περιβ/ντος & Υποδομών
κ. Πασχάλη Οικονομίδα
2. Αντιπεριφερειάρχη Οικονομικών
κ. Φώτη Κεχαγιά

κ. Περιφερειάρχη,

Μετά την ανάληψη των καθηκόντων σας, στο πλαίσιο της ενημέρωσής σας, θεωρώ υποχρέωσή μου να σας περιγράψω ορισμένες σκέψεις σχετικά με τις προτεραιότητες, που θα πρέπει να δοθούν από την Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης ενόψει έναρξης του προγράμματος (ΣΕΣ) 2015-2020. Αυτές οι σκέψεις είναι προσωπικές χωρίς να δεσμεύουν κανέναν.

Θεωρώ υποχρέωσή μου πρώτα από όλα να αναφέρω ορισμένες γενικές σκέψεις μου για τις Δημόσιες Υπηρεσίες και την λειτουργία τους.

Επειδή η καλή λειτουργία μιας Δημόσιας Υπηρεσίας μπορεί να φέρει και ιδιωτικές επενδύσεις, οι οποίες στη σημερινή πραγματικότητα είναι απαραίτητες για την πρόοδο και ανάπτυξη της χώρας μας, θεωρώ ότι πρέπει να αποτυπωθούν στο παρών έγγραφο.

Οι Δημόσιες υπηρεσίες νομίζω ότι είναι λίγο έως πολύ «**Επιχειρήσεις**» και ως τέτοιες πρέπει να εκληφθούν, εάν θέλουμε να τις διορθώσουμε προς ένα καλύτερο αύριο.

Οι επιχειρήσεις γενικά αποτυγχάνουν διότι δεν προσαρμόζονται στις αλλαγές του περιβάλλοντός τους, διότι υπάρχει αδράνεια, εφησυχασμός και αλαζονεία όλων των στελεχών καθώς και ατομική και ομαδική αδράνεια. Άλλη πιθανή αιτία είναι η ανικανότητα να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν αλλαγές.

Ο κύριος **στρατηγικός πόρος** δεν είναι το χρηματοοικονομικό κεφάλαιο αλλά **το ανθρώπινο**. Είναι οι γνώσεις οι ιδέες, τα όνειρα, η διάθεση, το πάθος ή και ο ενθουσιασμός, ως άτομο και ως ομάδες.

Η μεγάλη εικόνα μιας επιχείρησης είναι η **Ηγεσία** της, η οποία πρέπει να έχει και να μεταδώσει το όραμα αλλά και τις στρατηγικές που έχει κατά νου. Επειδή τα παραπάνω

πρόκειται να υλοποιήσουν οι άνθρωποι της, πρέπει αυτό να είναι η βασική πηγή ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων για αποτελεσματικότερη επιχείρηση.

Το **δέσιμο** και η **καλύτερη επικοινωνία** της Ηγεσίας με το **ανθρώπινο δυναμικό** θεωρείται και είναι πρωταρχικής σημασίας για την επιτυχία της Υπηρεσίας. Η εκτίμηση, αυτοεκτίμηση, το αίσθημα σιγουριάς, η αίσθηση επιτυχίας, η επιβράβευση αποτελούν στοιχεία τα οποία βελτιώνουν, κατά πολύ τις αποδώσεις του ανθρώπινου δυναμικού.

Συγκλίνουσες μελέτες για το είδος των επενδύσεων και τους τομείς που θα πρέπει να αναπτύξει η χώρα μας για έξοδο από την κρίση εκμεταλλεόμενη τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα συγκλίνουν στους εξής επιμέρους κύριους κλάδους και «αναδυόμενους αστέρες»

A. Κύριοι κλάδοι

- Τουρισμός
- Ενέργεια
- Βιομηχανία - Μεταποίηση τροφίμων
- Αγροτική παραγωγή - Γεωργικές καλλιέργειες
- Λιανικό και χονδρικό εμπόριο

B. Αναδυόμενοι αστέρες

- Παραγωγή γενοσήμων φαρμάκων
- Ιχθυοκαλλιέργειες
- Ιατρικός Τουρισμός - Φροντίδα για την 3^η ηλικία
- Περιφερειακών διακομετακομιστικών κόμβων
- Διαχείριση αποβλήτων

Κατά τη γνώμη μου στους ίδιους ή περίπου ίδιους κλάδους πρέπει να επικεντρωθεί και η δική μας περιφέρεια μας Περιφέρεια, συμπληρώνοντας έτσι τη γενική εικόνα και προσπάθεια της χώρας όπου αυτό είναι εφικτό.

Επιπλέον αυτών, τυχόν αστοχία των δικών μας προγραμμάτων μπορεί κάλλιστα να υποστηριχθεί από τα κεντρικά προγράμματα αφού και τα δύο εξυπηρετούν τους ίδιους ή παραπλήσιους σκοπούς.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ για την περίοδο 2015-2020

Ο βασικός στόχος της Περιφέρειας Δυτ. Μακεδονίας για την περίοδο 2015-2020 θα πρέπει να είναι η ζωτικής σημασίας ανάγκη διατήρησης και ενίσχυσης του ενεργειακού χαρακτήρα της οικονομίας για την εξασφάλιση της παραγωγικής βάσης και της αγοράς εργασίας. Η επιτάχυνση της πραγματικής σύγκλισης της συνοχής και της βιώσιμης ανάπτυξης μέσω της ανάδειξης της σε Δυναμικό Περιφερειακό πόλο της Ελλάδας και των Βαλκανίων.

Παρακάτω παρουσιάζονται ιεραρχημένα οι γενικοί και ειδικοί στόχοι της αναπτυξιακής στρατηγικής.

1. Η ταχύτερη οικονομική σύγκλιση με την Ευρωπαϊκή Ένωση.
Το πρώτο μέλημα της αναπτυξιακής πολιτικής είναι να λειτουργήσει η παραγωγική μηχανή αποτελεσματικά και με υψηλούς ρυθμούς ώστε να καλυφθεί το κενό που χωρίζει τον πολίτη της Δυτικής Μακεδονίας από το μέσο Ευρωπαίο Πολίτη σε όρους εισοδήματος και ευημερίας.
2. Ο δεύτερος βασικός στόχος της αναπτυξιακής στρατηγικής θα πρέπει να είναι η συνεχής επιδίωξη της βιωσιμότητας. Η Δυτική Μακεδονία διακρίνεται για το εξαιρετικής ποιότητας και ενδιαφέροντος φυσικό περιβάλλον της.
Η σημασία του για την ανάπτυξη είναι πολλαπλή καθώς συμβάλλει στην ποιότητα ζωής και ευημερίας των κατοίκων της.
Η ανάπτυξη αυτή είναι δυνατόν να υπονομευτεί τόσο από φυσικές καταστροφές (πλημμύρες, σεισμοί, πυρκαγιές, διαβρώσεις κλπ.) όσο και από ανθρωπογενείς όπως είναι οι εκπομπές αερίων ρύπων, η καταστροφή των δασών, η σπατάλη των υδάτινων πόρων, η μόλυνση του υδροφόρου ορίζοντα.
3. Ενίσχυση της κοινωνικής και χωρικής συνοχής.
Η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής επιτυγχάνεται με την κοινωνικά δίκαια ανάπτυξη, τη μείωση της ανεργίας, την εξασφάλιση καλύτερης πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

1. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών
2. Ενίσχυση της εξωστρέφειας της οικονομίας της Δυτικής Μακεδονίας
3. Ενίσχυση της Επιχειρηματικότητας
4. Βελτίωση απασχόλησης και ποιότητας ζωής
5. Βελτίωση λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης
6. Βελτίωση της προσπελασιμότητας μέσω της δημιουργίας υποδομών και δικτύων τοπικού και υπερτοπικού χαρακτήρα
7. Προώθηση της διαπεριφερειακής και διεθνούς συνεργασίας

1. ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

- 1.1 Είναι γνωστό ότι οι δαπάνες για την κατασκευή ενός οδικού άξονα είναι πολύ σημαντικές, τέτοιες που οι οδοί θεωρούνται και είναι πράγματι **Εθνικό Κεφάλαιο**. Η διατήρηση των οδών (και κατά συνέπεια η διαφύλαξη των πραγματοποιηθέντων επενδύσεων) σε ικανοποιητικό επίπεδο λειτουργίας είναι ζήτημα **συντήρησης**.

Έτσι είναι επιτακτική ανάγκη συνεχούς συντήρησης των οδών και των «Τεχνικών» της γιατί η έλλειψη συντήρησης μειώνει την κυκλοφοριακή ικανότητα της οδού και υποβαθμίζει τις συνθήκες ασφάλειας της κυκλοφορίας.

Για όλους τους παραπάνω λόγους το θέμα της συντήρησης έργων οδοποιίας δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα τα τελευταία χρόνια από την Π.Ε. Κοζάνης.

Προτεινόμενα έργα οδοποιίας :

- α) Κάθετος άξονας Φλώρινας – Πτολεμαΐδας , κόμβος Κοίλων, Εγνατία οδός, κόμβος Καλαμιάς, Παράκαμψη Βατερού, παράκαμψη Αργίλου, ισόπεδος κόμβος Καρυδίτσας – Αεροδρόμιο (ισόπεδος κόμβος, περιφερειακός δρόμος Κοζάνης).
- β) Ισόπεδος κόμβος Καρυδίτσας – Καισαρεία
Ρύμνιο – Τριγωνικό με διαχωριστική νησίδα (κάθετος άξονας Κοζάνη-Λάρισα)
- γ) Κοζάνη – Αεροδρόμιο, παράκαμψη Βαθυλάκκου
- δ) Περιφερειακά Λίμνης Πολυφύτου με ισόπεδο κόμβο στη Μεσσιανή, ανισόπεδο κόμβο Καισαρείας (διασταύρωση με τον κάθετο άξονα Κοζάνης-Λάρισα) και με ισόπεδο κόμβο Κοζάνη-Σέρβια-Λάρισα.
- ε) Κατασκευή οδού Πτολεμαΐδα – Γαλάτεια – Ολυμπιάδα
- ζ) Διαπλάτυνση οδού Εράτυρα – Σισάνι- Βλάστη
- η) Διαπλάτυνση οδού Πτολεμαΐδα – Πύργων Εορδαίας

1.2 Η κατασκευή σιδηροδρομικού δικτύου σύνδεσης Κοζάνης - Καλαμπάκας σε συνδυασμό με την κατασκευή του σιδηροδρομικού άξονα Καλαμπάκας - Ιωάννινα - Ηγουμενίτσα θα δημιουργήσουν ένα νέο διάδρομο με εναλλακτική πρόσβαση προς την Ευρώπη με την παράλληλη μεταφορά του κεντρικού σταθμού Κοζάνης στην περιοχή Κοίλων. Προτείνεται στη θέση αυτή γιατί βρίσκεται σε κομβικό σημείο (κάθετος άξονας Κοζάνης - Φλώρινας - Εγνατία) σε συνδυασμό με την δημιουργία ΒΙΠΕ και μπορεί να αποτελέσει την κατάλληλη υποδομή συνδυασμένων μεταφορών και **Διαμετακομιστικού Κέντρου**.

1.3 Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας βρίσκεται στα βόρεια σύνορα της χώρας, συνορεύει με την Αλβανία, ΠΓΔΜ και επομένως χωροταξικά αποτελεί ακριτική Περιφέρεια της χώρας.

Τα τελευταία χρόνια αναπτύχθηκαν σημαντικές σχέσεις με τις γειτονικές Βαλκανικές χώρες με αποτέλεσμα την αναβάθμιση του ρόλου της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, αφού πλέον αποτελεί την πύλη εισόδου της Ελλάδας και της Ε.Ε. στα Δυτικά Βαλκάνια.

Επομένως η Δυτική Μακεδονία μετασχηματίζεται από ακριτική Περιφέρεια αποκομμένη μέχρι πρότινος από τους γείτονες της, σε μια περιοχή που ενισχύει συνεχώς τη θέση της επικοινωνιακά, ενεργειακά αλλά και επιχειρηματικά.

Προς την κατεύθυνση της επικοινωνίας και της αναπτυξιακής αυτής διασύνδεσης σημαντικός αναδεικνύεται ο ρόλος της **Εγνατίας Οδού** και των **κάθετων αξόνων**, καθώς επίσης και των υλοποιούμενων έργων οδοποιίας στις γειτονικές χώρες στα πλαίσια συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων και πολιτικών.

Προτείνουμε την κατασκευή στην περιοχή των Κοίλων τη δημιουργία **Διαμετακομιστικού Κέντρου**, όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω.

- 1.4 Οι μετεγκατάστασεις των οικισμών Ποντοκώμης, Ακρινής, Μαυροπηγής κρίνονται αναγκαίες λόγω των προβλημάτων που αυτοί οι οικισμοί βιώνουν και μπορούν να αποτελέσουν μια πρώτης τάξεως ευκαιρία για τη μείωση της ανεργίας και της επανεκκίνησης των επιχειρήσεων του κλάδου.

2. ΑΞΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

- 2.1 Όπως σας είναι γνωστό ο Νόμος είναι επιβαρυνμένος με ρύπους οι οποίοι ενδεχομένως θα επηρεάσουν την υγεία των κατοίκων.

Για αυτό χρειάζεται η καταγραφή και ανάλυση της κατάστασης του περιβάλλοντος και η εφαρμογή της σχετικής Νομοθεσίας, οι έλεγχοι και πιστοποιήσεις σύνδεσης του περιβάλλοντος με την τοπική οικονομία. Αυτό αποτελεί πρωταρχικό παράγοντα για την περιοχή μας.

Προτείνεται η αναβάθμιση του ΚΕΠΕ σε ένα **Περιφερειακό Παρατηρητήριο Περιβάλλοντος** το οποίο θα είναι επιφορτισμένο με τα παραπάνω.

Επιπλέον θα πρέπει το ΚΕΠΕ να αναλάβει σε συνεργασία με ΑΝΚΟ Α.Ε., ΙΓΜΕ, ΤΕΙ την επιτήρηση των περιοχών του άνω ρου του Αλιάκμονα ούτως ώστε τίποτε να μην διαφεύγει και επιβαρύνει τα νερά αυτά σε όλο το μήκος του ποταμού.

Η εμπλοκή στα έργα αυτά τόσο της ΑΝΚΟ Α.Ε. όσο και του ΚΕΠΕ, ΙΓΜΕ, ΤΕΙ θα δώσει την δυνατότητα των **συνεργασιών** των φορέων για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα αλλά και θα δώσει έμφαση στις συνεργασίες των διαφόρων επιστημονικών πεδίων που τόσο ανάγκη τα έχει η χώρα μας και ως εκ τούτου η περιοχή μας.

- 2.2 Επειδή η μοναδική διέξοδος υδροδότησης της Θεσ/νίκης και του ευρύτερου πολεοδομικού συγκροτήματός της, συμπεριλαμβανομένης και της Χαλκιδικής, η οποία εξελίσσεται σε χώρο τουρισμού και β' κατοικίας, είναι ο ποταμός Αλιάκμονας

προτείνουμε σε συνεργασία της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και του ΟΥΘ, την επιβολή ενός τέλους για κάθε κ.μ. νερού που καταναλώνεται με αντάλλαγμα την υποχρέωση των παραλίμνιων Δήμων της Περιφέρειας, της παρακολούθησης των νερών για την ασφάλεια της ποσιμότητας αυτών ώστε οι βιολογικοί καθαρισμοί να έχουν λόγο να μεριμνούν για την ποιοτική τους απόδοση αφού ο Αλιάκμονας αποτελεί τον τελικό αποδέκτη τους. Έτσι η Περιφέρεια και οι Δήμοι αποκτούν συνείδηση της χρησιμότητας του περιβάλλοντος στην καθημερινότητα τους αλλά και έχουν ένα έσοδο χωρίς να επιβαρύνουν τους κατοίκους τους εκμεταλλεόμενοι το έσοδο αυτό σε έργα αναβάθμισης του περιβάλλοντος και αιφόρου ανάπτυξης του, δημιουργώντας θέσεις εργασίας.

2.3 Θωράκιση της Δυτικής Μακεδονίας από κλιματική αλλαγή.

Έχοντας υπ' όψη τις δυνατότητες των υπολεκάνων του υδάτινου δυναμικού της περιοχής μας και τη μελλοντική αξιοποίηση τους προτείνεται:

- α) Καταγραφή του τρόπου ύδρευσης όλων των οικισμών της Δυτικής Μακεδονίας
- β) Καταγραφή των ποιοτικών παραμέτρων ύδρευσης των παραπάνω περιοχών
- γ) τη διερεύνηση εναλλακτικών λύσεων υδροδότησης - άρδευσης λόγω της επερχόμενης κλιματικής αλλαγής η οποία μπορεί να επιβαρύνει με ρύπανση ή μόλυνση στο σύνολο ή στις επιμέρους υπολεκάνες των κυρίως λεκανών.

2.4 Διαχείριση υγρών αποβλήτων.

Επειδή τα λύματα επιδρούν στην ποιότητα των γλυκών νερών προτείνεται η κατασκευή βιολογικών καθαρισμών: Αιανής, Σιάτιστας, Τσοτυλίου, Μπουτζακίων, Λιβαδερού.

2.5 **Εδαφολογικοί χάρτες**

Επειδή ο αγροτικός τομέας βρίσκεται σε μια κατάσταση μετασχηματισμού από απλά προϊόντα όπως σιτηρά, βαμβάκι, καπνά, ζαχαρότευτλα προς προϊόντα θερμοκηπιακών καλλιεργειών, δεντροκαλλιεργειών, σπωροκηπευτικών, ενεργειακών φυτών, προτείνουμε την εκπόνηση μελέτης εδαφολογικού χάρτη με διάφορες κλίμακες κατάρτισής του. Ο χάρτης αυτός θα βοηθήσει τον ευρύτερο σχεδιασμό των χρήσεων γης της Περιφερειακής Ενότητας και της αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών προς τα παραπάνω αναφερόμενα.

2.6 Ο αγροτικός τομέας αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη των εμπορικών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων του Νομού.

Οι βασικοί κλάδοι του αγροτικού τομέα δηλαδή γεωργία, κτηνοτροφία, δάση βρίσκονται σήμερα αντιμέτωποι με σοβαρά προβλήματα όπως:

- α) ο κατακερματισμός και η εγκατάλειψη της γεωργικής γης
- β) η έλλειψη έργων υποδομής
- γ) η εγκατάλειψη των βοσκοτόπων
- δ) περιορισμένη εκμετάλλευση της ξυλείας
- ε) ελλείψεις σε αντιπλημμυρικά, αντιπυρικά έργα αποτελούν ίσως τα σημαντικότερα

προβλήματα του πρωτογενούς τομέα στην Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης.

Προκειμένου η Π.Ε. Κοζάνης να εξέλθει από τα προβλήματα του, προτείνουμε τα κάτωθι έργα πέραν των έργων που βρίσκονται σε εξέλιξη.

Φράγματα:

1. Φράγμα Λιβαδερού (θέση Καρατζά λάκκος)

Οι λόγοι που αναδεικνύουν το έργο αυτό ως πρώτης προτεραιότητας είναι κυρίως η κάλυψη των μεγάλων αρδευτικών αναγκών που αντιμετωπίζει το Δ.Δ. Λιβαδερού αλλά κυρίως η στήριξη της κτηνοτροφίας η οποία αποτελεί το βασικό αντικείμενο απασχόλησης των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής. Επισημαίνεται ότι τα ορεινά Σέρβια αποτελούν την κατ'εξοχήν κτηνοτροφική περιοχή της Π.Ε. Κοζάνης.

2. Φράγμα στη θέση Μηλιά – Καρυδίτσα

Στη θέση του βιολογικού καθαρισμού Κοζάνης επιλέγεται κατασκευή του φράγματος.

3. Φράγμα Άνω Κώμης
4. Φράγμα Κοιλαδίου Βοΐου
5. Λιμνοδεξαμενή Δ.Δ. Πύργων Εορδαίας
6. Λιμνοδεξαμενή Δ.Δ. Τετραλόφου
7. Λιμνοδεξαμενή Λευκοπηγής
8. Λιμνοδεξαμενή Τριγωνικού

Αρδευτικά:

1. Αρδευτικό Βόρειας Ζώνης Πολυφύτου

Τα αναπτυξιακά οφέλη είναι πολλαπλά αφού ενισχύει σημαντικά το ενεργειακό δυναμικό της Χώρας σε ανανεώσιμες πηγές ενέργεια, συμβάλει στην περιβαλλοντική προστασία και αναβάθμιση, δίνει δυνατότητες άρδευσης της ευρύτερης περιοχής, συμβάλει στην Τουριστική αξιοποίηση της περιοχής και το πιο σημαντικό συμβάλει στην δημιουργία θέσεων απασχόλησης τόσο κατά την διάρκεια κατασκευής του όσο και κατά τη λειτουργία του.

2. Αρδευτικό Καρυδίτσας - Μηλιάς
Χρησιμοποιώντας τα νερά του βιολογικού καθαρισμού Κοζάνης. Μπορεί να αρδεύει περίπου 1.000 στρέμματα ανάλογα με το είδος της καλλιέργειας της ευρύτερης περιοχής Καρυδίτσας - Αγίας Παρασκευής - Πρωτοχωρίου.
3. Αρδευτικό Κοιλαδίου Βοΐου
4. Επέκταση αρδευτικού Μεσοβούνου
5. Αρδευτικό Λιβαδερού
6. Αρδευτικό Πύργων Εορδαίας
7. Αρδευτικό Λευκοπηγής
8. Αρδευτικό Τριγωνικού

Πλημμύρες

Οι πλημμύρες είναι επικίνδυνες σε οικισμούς και υποδομές που βρίσκονται στις απόρροιες των βουνών καθώς και τα πεδινά τμήματα ιδιαίτερα όταν διασχίζονται από υδατορεύματα.

Μια τέτοια περιοχή με εν δυνάμει τέτοια φαινόμενα είναι η **Δυτική Εορδαία** (Εμπόριο - Αναρράχη - Φούφα). Οι επιμέρους μελέτες θα διαστασιολογήσουν και θα καθορίσουν τον χαρακτήρα και το είδος των έργων που θα χρειαστούν μαζί με τον προϋπολογισμό τους.

Αποδείχθηκε ότι η κατασκευή της αντιπλημμυρικής προστασίας είναι παραπάνω από επιβεβλημένη πλέον γιατί όπως σας είναι γνωστό η Δυτική Εορδαία χαρακτηρίζεται για την εύφορη πεδιάδα της και θα ήταν απαράδεκτο η πολιτεία να μην δείξει ευαισθησία σε τέτοια φαινόμενα.

Ο **Βελβεντός** είναι χαρακτηριστικός αγροτικός οικισμός. Η απασχόληση στον πρωτογενή τομέα αντιπροσωπεύει στον οικισμό το 55 % της συνολικής απασχόλησης. Το σημαντικότερο υδρόρεμα της περιοχής είναι ο «Θολόλακκας», ο οποίος διέρχεται βορείως του οικισμού και τελικός αποδέκτης του είναι η τεχνική λίμνη Πολυφύτου. Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση πλημμυρικών παροχών του υδρορέματος εκτός από τον όγκο των ομβρίων υδάτων μετακινούνται και μεγάλες ποσότητες φερτών υλικών με τη μορφή χειμαρρολάβας. Προτείνουμε:

- α) Διάνοιξη της κοίτης σε όλο το μήκος της πεδινής του διατομής δίπλα και κατάντι του οικισμού Βελβεντού.
- β) Σύνδεση της τάφρου εκτροπής του χειμάρρου Λάφτσα με την κοίτη του χειμάρρου Θολόλακκα.
- γ) Η διατομή της κοίτης του χειμάρρου θα πρέπει να διατηρείται διαχρονικά (συντήρηση).

δ) Κατασκευή έργων ορεινής υδρονομίας (φράγματα ανάσχεσης), για την συγκράτηση των φερτών υλικών στο ορεινό τμήμα της λεκάνης απορροής του χειμάρρου Θολόλακκα.

Αντιπλημμυρική προστασία

Αντιπλημμυρική προστασία οικισμών περιοχής «**Μπουτζακίων**» (Τετραλόφου - Δρεπάνου - Κοιλάδας) διαμορφωμένη εντός της Τ.Κ. και κυρίως στο ανατολικό της τμήμα με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος εκδήλωσης πλημμυρών. Σε αυτό το τμήμα το νερό διαβρώνει τα πρηνή και τα υποσκάπτει, με κίνδυνο την κατάρρευση του παρακειμένου δρόμου και πλημμύρες των οικιών της περιοχής.

Για την αντιμετώπιση των φαινομένων αυτών προτείνεται η διαμόρφωση της κοίτης του υδρορεύματος με την κατασκευή τοιχίου προστασίας των πρηνών από υποσκαφή ο καθαρισμός των δύο υφιστάμενων αναβαθμών και η κατασκευή δύο νέων φραγμάτων λόγω της μεγάλης στερεοπαροχής.

Η Τ.Κ. **Δρεπάνου** αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα πλημμυρών σε δύο τμήματά της. Στο σημείο αυτό («Τυρπάνι» και «Κόμβος») αποστραγγίζει κυρίως ο λόφος «**ΚΟΙΛΑΔΑΣ**» και λόγω έλλειψης των απαραίτητων αποστραγγιστικών υποδομών πλημμυρίζουν τα σπίτια.

Προτείνουμε στη θέση «Τυρπάνι» την κατασκευή τεχνικού διόδου των ομβρίων υδάτων καιτσιμεντένιας τάφρου μήκους 500 μ. περίπου.

Το ανατολικό τμήμα του οικισμού **Κίσσας** αντιμετωπίζει προβλήματα πλημμυρών (υποσκαφή δρόμων, κατακλίσεις οικισμών) λόγω έλλειψης κατάλληλων έργων διευθέτησης των ομβρίων υδάτων που προέρχεται από τον ορεινό όγκο νότια του οικισμού.

Η προστασία του συνοικισμού θα εξασφαλιστεί με την διάνοιξη περιφερειακής τάφρου στα ανάντι του οικισμού και εκτροπής των ομβρίων υδάτων στο παρακείμενο υδρόρευμα η κοίτη του οποίου θα πρέπει να καθαριστεί και να διαμορφωθεί.

Αντιπλημμυρική προστασία πόλεως Σερβίων, οικισμοί Λιβαδερού, Κοίλων -Καρδιάς - Κόμβου Εγνατίας, Δρεπάνου, Σισανίου, Τρανοβάλτου - Ελάτης.

Πάντως έργα ορεινής υδρονομίας, εκβαθύνσεως των ρευμάτων και απομάκρυνσης των διαφόρων υλικών από την κοίτη τους θεωρούνται σα δεδομένα και τα πρώτα που θα πρέπει να γίνουν για την θωράκιση αυτών των περιοχών.

Πρόληψη κινδύνων

Από τη βιβλιογραφία φαίνονται «τα πιθανά μέγιστα μεγέθη σεισμών που προκύπτουν από εμπειρικές σχέσεις οι οποίες συνδέουν το μήκος του σεισμογόνου ρήγματος με το μέγεθος».

Έτσι για την ευρύτερη περιοχή της Εορδαίας και ιδιαίτερα της πόλης **Πτολεμαΐδας** κρίνεται απαραίτητη η εκπόνηση **μικροζωνικής μελέτης** για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων που μπορεί να ανακύψουν σε περίπτωση εκδήλωσης σεισμικής ακολουθίας.

Επίσης κρίνονται απαραίτητες μικροζωνικές μελέτες για την περιοχή **Σερβίων και Βελβεντού**, δεδομένου ότι βρίσκονται στην προέκταση του σεισμογόνου ρήγματος που έδωσε τον σεισμό μεγέθους 6,6 ρίχτερ το 1995 στην περιοχή μας.

Κατολισθήσεις - Καταπτώσεις βράχων - Καθιζήσεις

Εδώ θα πρέπει να καταγραφούν και μελετηθούν τα φαινόμενα που άπτονται των αρμοδιοτήτων της Π.Ε. Κοζάνης και όχι άλλων υπηρεσιών Περιφερειακής εμβέλειας (Επαρχιακό δίκτυο). Τέτοιες περιοχές είναι οι εξής:

- Περιοχή οικισμού Πενταλόφου (είσοδος οικισμού)
- Περιοχή Ε.Ο. - Τρανόβαλτο – Ελάτης
- Περιοχή οικισμού Πλατανιάς
- Καταπτώσεις βράχων Ε.Ο. - Μπάρας - Σιάτιστας
- Καταπτώσεις βράχων Σισάνι Βλάστης

Σε αυτές τις περιπτώσεις θεωρείται αναγκαία η εκπόνηση γεωτεχνικής μελέτης για τον προσδιορισμό των έργων, της διαστασιολόγησής τους και ως εκ τούτου την κοστολόγησή τους.

Πάντως έργα αντιστήριξης πρηνών, αφαιρέσεων πλευρικής υποστήριξης, δημιουργίας νέων πρηνών και βελτίωση της βατότητας των δρόμων με διαπλάτυνση θεωρούνται αναγκαία.

Αιολική ενέργεια

Όπως σας είναι γνωστό σήμερα γίνεται μια προσπάθεια ανάπτυξης της αιολικής ενέργειας.

Στην Ελλάδα υπάρχει ένα καλό σύστημα :δυνατότητα 30% και πλέον επιδότησης και μία τιμή κιλοβατώρας, η οποία είναι ικανοποιητική. Παρόλα αυτά δεν γίνονται έργα. Άρα δεν είναι μόνον το σύστημα που φταίει, είναι μία σειρά από παράγοντες που μπορούν να ταξινομηθούν σε 3 κατηγορίες: διαδικασία αδειοδότησης-«εκεί έχουν κολλήσει» τα περισσότερα έργα, η αποδοχή του πληθυσμού και τέλος τα δίκτυα.

Προτείνουμε την βοήθεια της Π.Ε. προς την κατεύθυνση της «βοήθειας» για αδειοδότηση και αποδοχής του πληθυσμού, εδώ υποδεικνύουμε πιθανές δυο θέσεις :

- 1) Δ.Δ. Μεταξά
- 2) ΜΑΒΕ, εφόσον οι συνθήκες το επιτρέπουν

Κατασκευή Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Προτείνουμε την κατασκευή του Πανεπιστημίου Δυτ. Μακεδονίας χωρίς τον κατακερματισμό των σχολών που υπήρξε τα προηγούμενα χρόνια στην περιοχή των ΤΕΙ Κοζάνης, χρησιμοποιώντας τις ήδη υπάρχουσες εγκαταστάσεις και με δαπάνες σχετικά μικρές, να κατασκευασθούν τα απαραίτητα κτίρια δίνοντας περισσότερη έμφαση στον εξοπλισμό.

Έτσι θα μειωθούν και τα λειτουργικά έξοδα του Πανεπιστημίου με επιπλέον ευεργετικά αποτελέσματα.

Μάρμαρα Τρανοβάλτου

Θα πρέπει να γίνει μία Ένωση-Συνεταιρισμός όλων των επιχειρήσεων με προσπάθεια εξεύρεσης του υγιούς μέρους του μαρμάρου λόγω κατακερματισμού του συνολικού όγκου.

Επί πλέον επειδή ο κύριος οριζοντας εκμετάλλευσης (άσπρο μάρμαρο) βρίσκεται στην βάση των μαρμάρων και κάτω από χιλιάδες τόνους μπαζών θα πρέπει να απομακρυνθούν ή να εκμεταλλευτούν οι ποσότητες αυτών των μπαζών για να αναδειχθεί και εκμεταλλευτεί ο οριζοντας αυτός.

2.10. **Αποκατάσταση εδαφών λιγνιτορυχείων ΔΕΗ**

Προτείνουμε την υποχρέωση αποκατάστασης των εδαφών που έχουν χρησιμοποιηθεί από τη ΔΕΗ με την κατασκευή Θερμοκηπίων που θα δοθούν σε ενδιαφερόμενους κατοίκους ή μη, με υποχρεωτική εκμετάλλευσή τους. Στην κατασκευή να συμμετέχουν η ΔΕΗ, η Περιφέρεια Δυτ. Μακεδονίας με μέρος χρηματοδότησης από τον Τοπικό Πόρο, καθώς επίσης να διερευνηθεί τυχόν χρηματοδότηση-επιδότηση αποδοτικά από τον ΤΑΡ (αγωγός φυσικού αερίου).

Επίσης προτείνουμε την δημιουργία συνεταιρισμού για τη ν προώθηση των προϊόντων στις αγορές με ποσοστό επί των πωλήσεων, εκμεταλλεόμενοι κυρίως την αγορά των Αζέροι. Αυτό θα επιφέρει μια ομαλή μετάβαση της περιοχής, σε περιοχή πρωτογενούς τομέα με προϊόντα ΠΟΠ, αλλά και μια πιο φιλική ενσωμάτωση της ΔΕΗ και του ΤΑΡ στην τοπική κοινωνία

3. **ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ**

Όπως είναι γνωστό ο Τουρισμός είναι καλά διαδομένος τρόπος ψυχαγωγίας, ενώ παράλληλα αποτελεί μία πολύ μεγάλη βιομηχανία και σημαντικότερη πηγή εσόδων για πολλές χώρες μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα.

Η περιοχή μας όμως βάσει πίνακα του Γ' Κ.Π.Σ. έργα στον τουριστικό τομέα κατείχε την τελευταία θέση στον κατάλογο των περιφερειών σε επενδύσεις με μόλις 57 έργα συνολικού κόστους 11 εκατ. € και εξ αυτών 4,6 εκατ. για Δημόσια Δαπάνη, όταν η αμέσως επόμενη Περιφέρεια «Δυτικής Ελλάδας» έχει διπλάσιο αριθμό έργων και τετραπλάσιο συνολικό κόστος δαπάνης.

Συνεπώς τα περιθώρια ανάπτυξης της περιοχής μας και στον τομέα αυτόν είναι τεράστια.

Οι μορφές τουρισμού που είναι αναγνωρίσιμες σήμερα είναι:

Αγροτουρισμός	Εκπαιδευτικός Τουρισμός
Οικοτουρισμός	Θρησκευτικός Τουρισμός
Τουρισμός Υγείας και Φυσικής Ζωής	Θαλάσσιος Τουρισμός
Φυσιολατρικός Τουρισμός	Τουρισμός Περιπέτειας
Αθλητικός Τουρισμός	Ορεινός Τουρισμός
Πολιτιστικός Τουρισμός	Χειμερινός Τουρισμός
Ιαματικός Τουρισμός,	Περιηγητικός Τουρισμός
Θερμαλιστικός Τουρισμός	Επιστημονικός Τουρισμός
Αμπελοοινικός Τουρισμός	

Από τις ανωτέρω μορφές τουρισμού η περιοχή μας μπορεί άνετα να αναδείξει τους :

Αγροτουρισμό

Εκπαιδευτικό Τουρισμό

Φυσιολατρικό Τουρισμό

Θρησκευτικό Τουρισμό

Αθλητικό Τουρισμό

Ορεινό Τουρισμό

Πολιτιστικό Τουρισμό

Επιστημονικό Τουρισμό

λόγω του ορεινού της όγκου, του αλπικού τοπίου και τις περισσότερες και μεγαλύτερες λίμνες που υπάρχουν στον Ελλαδικό χώρο.

Για την Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης οι ορεινοί όγκοι Βερμίου, Πιερίων, Βούρινου, Χασίων και Σνιάτσικου, μπορούν να αποτελέσουν πολλές επιλογές εναλλακτικού τουρισμού, με ανάπτυξη αθλητικών δραστηριοτήτων όπως, ποδήλατο βουνού, αναβάσεις βουνών, αναρριχήσεις, αλεξιπτώτο πλαγιάς το γνωστό «παρά πέντε», κωπηλασία, ψάρεμα, κολύμπι, ναυσιπλοΐα με μικρές λέμβους και αιωροπτερισμό.

Η Περιφέρεια Δυτ. Μακεδονίας έχει το προνόμιο ενός μοναδικού για την Ελλάδα φυσικού περιβάλλοντος με κύριο χαρακτηριστικό την ύπαρξη πολλών λιμνών ιδιαίτερης ομορφιάς αλλά και σημαντικών οικοτουριστικών δυνατοτήτων.

Η υποστήριξη και αναπτυξιακή αξιοποίηση αυτών των οικοτουριστικών δυνατοτήτων των λιμνών αποτελεί στρατηγικό στόχο της Π.Δυτ.Μακεδονίας και έχει σαν απαραίτητη προϋπόθεση ένα στρατηγικά κατανομημένο και κυρίως ολοκληρωμένο δίκτυο λιμναίων οικοτουριστικών υποδομών.

Αυτό το ολοκληρωμένο δίκτυο λιμναίων υποδομών, καλά μελετημένο και όχι αποσπασματικό, αναμένεται να προσδώσει την επιθυμητή τουριστική επιχειρηματική δυναμική και να δημιουργήσει την κρίσιμη τουριστική μάζα που θα οδηγήσει σε αυτοτροφοδοτούμενη οικονομική ανάπτυξη.

Η λίμνη Πολυφύτου η μεγαλύτερη από όλες τις λίμνες της Περιφέρειας Δυτ.Μακεδονίας έχει τις ιδιαιτερότητες μιας Τεχνητής λίμνης χωρίς παραλίμνια οικιστική ανάπτυξη.

Αυτές τις ιδιαιτερότητες της λίμνης Πολυφύτου έρχεται το καλά μελετημένο έργο που υλοποιούμε, να μετατρέψει σε στρατηγικό πλεονέκτημα έτσι ώστε η οικοτουριστική ανάπτυξη με κεντρικό άξονα την ίδια την λίμνη να γίνει ο προπομπός για μια συνδεδεμένη ομάδα στοχευμένων έργων ανάπτυξης και ανάδειξης παραλίμνιων περιοχών δημιουργίας κατάλληλων οδικών προσβάσεων και διαφύλαξης του φυσικού περιβάλλοντος.

Η κεντρική θέση της λίμνης Πολυφύτου στην Ενότητα Κοζάνης και η μερική αξιοποίησή της με την κατασκευή των πλωτών λιμενίσκων και για προσέγγιση σκαφών, η υπογραφή σύμβασης για την κατασκευή περιφερειακού δρόμου της Λίμνης Πολυφύτου και η ύπαρξη βυζαντινών μνημείων (εκκλησίες βυζαντινές Βελβενδού, Κάστρα Σερβίων) αλλά και Υ/Σ Πολυφύτου καθώς επίσης και το γεωλογικό φαινόμενο στην περιοχή «Μπουχάρια», μπορούν να αποτελέσουν την αρχή για μία περαιτέρω αξιοποίηση της Λίμνης με την αντίστοιχη ροή επενδύσεων στην περιοχή με ευεργετικά αποτελέσματα.

Για τον σκοπό αυτό προτείνουμε τα εξής έργα :

- α) Αναβάθμιση και ανάδειξη Μουσείου Αιανής.
- β) Αξιοποίηση της περιοχής Χρωμίου με την δημιουργία γεωπάρκου και ανάδειξη παλαιών μεταλλείων χρωμίου.
- γ) Διαμόρφωση κοινόχρηστων χώρων – χώρων θέας και ψυχαγωγία διαφόρων περιοχών (Αγίου Χριστοφόρου Προσηλίου, «Παναγιάς» Καισαρείας, Αγίου Αθανασίου Κρανιδίων, χώρων θέας στην διαδρομή Βελβενδό-Καταφύγι).
- δ) Αξιοποίηση πρώην οικισμού ΔΕΗ στα Ίμερα, για κατασκευή καταλυμάτων διαμονής
- ε) Παρεμβάσεις στην θέση «Ναυτικού Ομίλου» για προσέλκυση αθλητικών

δραστηριοτήτων

- ζ) Δημιουργία παρατηρητηρίων για την προστασία και παρατήρηση πανίδας της περιοχής (Ιμέρων, Νεράϊδας, Σερβίων, Ρυμνίου)
- η) Ανάπτυξη παραλίμνιου πρασίνου.
- θ) Έργα αναβάθμισης και ανάδειξη Πλατανοδάσους Ρυμνίου.
- ι) Αναβάθμιση και ανάδειξη βυζαντινών κάστρων και μνημείων στην περιοχή Σερβίων - Βελβενδού.
- ια) Προμήθεια οικοτουριστικού πλωτού μέσου ειδικών προδιαγραφών και εξοπλισμού ασφαλούς πλοήγησης με την εξέταση δυνατότητας εξεύρεσης ιδιώτη επενδυτή.

Προτείνουμε την δημιουργία (χρηματοδότηση από Τ.Π.Α.) πρωτοποριακού Πρότυπου **Ενεργειακού Πάρκου** στην λιγνιτική λεκάνη Πτολεμαΐδας – Κοζάνης, Το πρότυπο ενεργειακό πάρκο αποτελεί ένα σύνολο δράσεων αξιοποίησης και ανάδειξης των εξορυκτικών ενεργειακών και άλλων βιομηχανικών δραστηριοτήτων στην περιοχή.

- 3.3.** α) Σε δημόσια περιοχή του Δ.Δ. Πολυκαστάνου του Δήμου Βοΐου έχει εκπονηθεί μελέτη για την δημιουργία **Δασικού Χωριού**, η οποία έχει σταλεί στο Υπουργείο Γεωργίας για έγκριση και χρηματοδότηση χωρίς μέχρι σήμερα να έχει υπάρξει κάποιο αποτέλεσμα. Προβλέπεται να κατασκευασθεί με χρήματα του Δημοσίου με χρήση του Δήμου Βοΐου. Προτείνουμε την επιμονή της Π.Ε. για έγκριση και χρηματοδότηση από το Υπουργείο Γεωργίας για την κατασκευή του Δασικού Χωριού.
- β) Στην περιοχή μεταξύ Ομαλή – Τσοτυλίου- Πενταλόφου σε δημόσια έκταση προτείνουμε τη δημιουργία ελεγχόμενης κυνηγετικής περιοχής με φορέα διαχείρισης τον Δήμο Βοΐου.

- 3.4.** **Αναβάθμιση του εκθεσιακού χώρου Κοίλων Κοζάνης** με την επέκταση των κτιριακών εγκαταστάσεων και την δημιουργία σύγχρονου Συνεδριακού Κέντρου, ο οποίος θα έχει τη δυνατότητα να αναπτυχθεί ως σοβαρός πόλος εκθεσιακής δραστηριότητας όχι μόνον για την τοπική παραγωγή, αλλά και για κλαδικές δραστηριότητες και η εμβέλεια του θα ξεπερνάει τα τοπικά και περιφερειακά όρια. Θα συμβάλει σημαντικά στην προβολή των προϊόντων της Δυτ. Μακεδονίας στην εξωστρέφεια της οικονομίας, στις διεθνή επιχειρηματικές δικτυώσεις κλ.π. Παράλληλα θα πρέπει να διερευνηθεί η δυνατότητα παραχώρησης σε ιδιώτη επενδυτή ο χώρος

δίπλα από τον εκθεσιακό χώρο για την κατασκευή Πολυτελούς Ξενοδοχειακής μονάδας που θα στηρίζει τις παραπάνω δραστηριότητες.

3.5. Οι περιοχές Βοίου με τα αρχοντικά της Σιάτιστας, παλαιών μοναστηριών και βυζαντινής εκκλησίας στην περιοχή Σισανίου, καθώς και το ονομαστό κρασί της περιοχής μπορούν να αποτελέσουν πόλο έλξης για συνδυαστικό τουρισμό τριημέρου.

3.6. Η ορθολογική αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων σε συνδυασμό με την θέσπιση σωστών κινήτρων προς νέους επενδυτές, μέσω της Ελληνική Νομοθεσίας, θεωρούνται απαραίτητες προϋποθέσεις, ώστε ο τουριστικό κλάδος να ωφεληθεί και κατ' επέκταση ολόκληρη η Ελληνική οικονομία, αφού ο τουρισμός μπορεί κάτω από προϋποθέσεις να αποφέρει σημαντικά οικονομικά οφέλη. Συγκεκριμένα μπορεί να συμβάλει θετικά στη διαμόρφωση του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος, των ατομικών εισοδημάτων, των εσόδων του κράτους της τοπικής αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεων, του ισοζυγίου συναλλαγών, της απασχόλησης.

Τέλος σημειώνεται ότι ο προσδιορισμός προτεραιοτήτων είναι πολιτική αρμοδιότητα, γι' αυτό η παραπάνω κλίμακα προτεραιοτήτων έχει μόνο ενδεικτική αξία.

Ο Αναπλ. Δ/ντής Δ.Τ.Ε. Π.Ε. Κοζάνης

**Γρίβας Κων/νος
Πολ. Μηχανικός με Β' β**

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ
Δ.Τ.Ε.Π.Ε.